

Arbeidsmarktonderzoek 2022

Operator voedingsmiddelenindustrie

Datum	20 januari 2023
Auteurs	Marcia den Uijl Pradeep Kumar
Versie	1.0
Classificatie	standaard

Uitgave

Centerdata
info@centerdata.nl
www.centerdata.nl

Contact

Marcia den Uijl
marcia.den.uijl@centerdata.nl

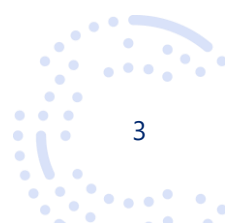
© **Centerdata, Tilburg, 2023**

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Operator voedingsmiddelenindustrie	5
2.1	Aantal vacatures	5
2.2	Functietitels	5
2.3	Sector	5
2.4	Regio	6
3	Algemene vaardigheden	7
4	Digitale vaardigheden	9
5	Transities	11
5.1	Startberoepen	11
5.2	Skills gap	12
A	Categorieën vaardigheden	14

1 Inleiding

Dit rapport behoort bij het Arbeidsmarktonderzoek 2022 dat door Centerdata is uitgevoerd in opdracht van het Convenant Werkperspectief. Zie het hoofdrapport voor meer informatie over de achtergrond van het algehele onderzoek. Deze verdiepende analyse gaat specifiek in op het beroep operator voedingsmiddelenindustrie. De data waarop deze analyse is gebaseerd zijn vacaturedata en de beroependatabase O*NET.

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 begint met algemene informatie over vacatures voor operator voedingsmiddelenindustrie, namelijk de functietitels, voorkomende sectoren en verschillen in regio's. Hoofdstukken 3 en 4 gaan vervolgens in op de gevraagde algemene en digitale vaardigheden in de vacatures voor operator voedingsmiddelenindustrie. In hoofdstuk 5 worden transitie naar operator voedingsmiddelenindustrie onder de loep genomen. Welke beroepen zijn hiervoor haalbaar en wenselijk en wat voor soort skills gap moet dan worden overbrugd?

2 Operator voedingsmiddelenindustrie

In de vacaturedata zijn 9.396 vacatures aanwezig voor operator voedingsmiddelenindustrie over de periode van 2012 tot en met 2021. In de rest van dit hoofdstuk wordt ingegaan op een aantal veel voorkomende functietitels, de meest voorkomende sectoren en het regionale aandeel van deze vacatures.

2.1 Aantal vacatures

In 2018 was ongeveer 1 op de 2.000 vacatures voor operator voedingsmiddelenindustrie, in 2021 was dit 1 op de 1.400 vacatures. We bekijken hier hoeveel vacatures voor operator voedingsmiddelenindustrie er zijn geweest in verhouding tot het totale aantal vacatures in plaats van het absolute aantal vacatures over de jaren heen. Het is namelijk niet te zeggen of er meer vacatures zijn geplaatst of dat er meer zijn gevonden omdat de manier waarop online vacatures worden verzameld steeds wordt verbeterd.

2.2 Functietitels

Operator voedingsmiddelenindustrie een verzamelnaam voor verschillende soorten functietitels. Tabel 1 toont de meest voorkomende functietitels. Functietitels bevatten in sommige gevallen een niveau (junior/medior/senior), een specifieke bedrijfsnaam of een specifieke plaatsnaam. Deze gegevens worden genegeerd.

Tabel 1 Meest voorkomende functietitels voor mechanisch operator voedingsmiddelenindustrie

Functietitel	Aantal vacatures	Percentage
Operator food/voedingsmiddelen	5927	63%
Operator bakkerij/brood/banket	1729	18%
Operator food/voedingsmiddelen ploegendienst	1541	16%
Operator food/voedingsmiddelen dagdienst	163	2%

2.3 Sector

In Tabel 2 worden de meest voorkomende sectoren getoond waar vacatures voor operator voedingsmiddelen zijn geplaatst. Veel vacatures worden via een bemiddelaar geplaatst waardoor de sector niet te achterhalen is. Daarnaast ontbreekt ook voor een deel van de vacatures informatie over de sector. De meeste vacatures voor operator voedingsmiddelen waar de sector wel bekend is, komen van organisaties die werkzaam als groothandel of op het gebied van vervaardiging van voedingsmiddelen.

Tabel 2 Meest voorkomende sectoren voor operator voedingsmiddelenindustrie

Sector	Aantal vacatures	Percentage
Arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer	7.805	83%

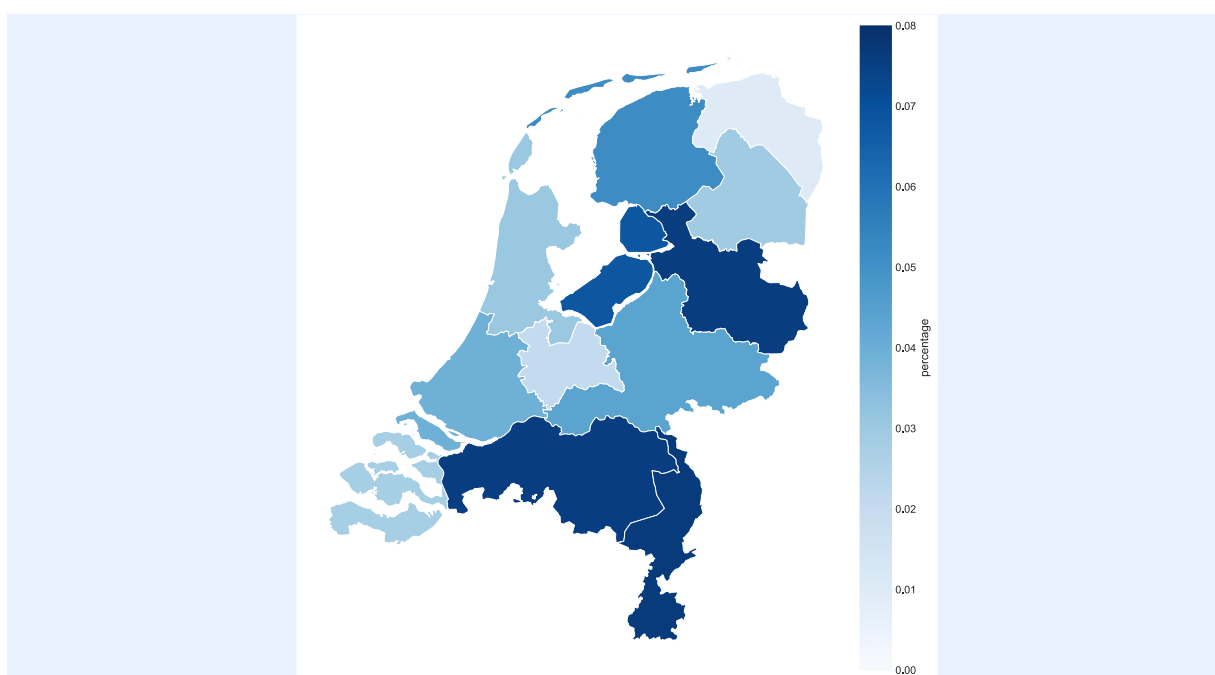

Onbekend	949	10%
Groothandel in voedings- en genotmiddelen	115	1%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	115	1%

2.4 Regio

Van alle vacatures in 2012-2021 is ongeveer 0,04% een vacature voor operator voedingsmiddelenindustrie, ongeveer 1 op 2.200. Regionaal zijn hier verschillen in. Het grootste aandeel operator voedingsmiddelenindustrie is in Limburg, met 1 op 1.300 vacatures en het kleinste aandeel in Groningen, 1 op 9.800 vacatures. Zie ook Figuur 1.

Figuur 1 Percentage operator voedingsmiddelenindustrie per provincie

3 Algemene vaardigheden

Tabel 3 toont de vraag naar algemene vaardigheden in vacatures voor operator voedingsmiddelenindustrie in 2021. Communicatievaardigheden worden het vaakst gevraagd, 68 op 100 vacatures. Vaardigheden in kwaliteitsmanagement worden vaker gevraagd dan gemiddeld. De overige vaardigheden zijn vergelijkbaar of minder gevraagd vergeleken met alle vacatures totaal.

Tabel 3 Gemiddeld aantal keer gevraagde vaardigheden per 100 vacatures voor operator voedingsmiddelenindustrie per categorie algemene vaardigheden in 2021

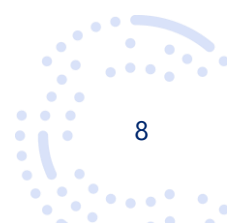
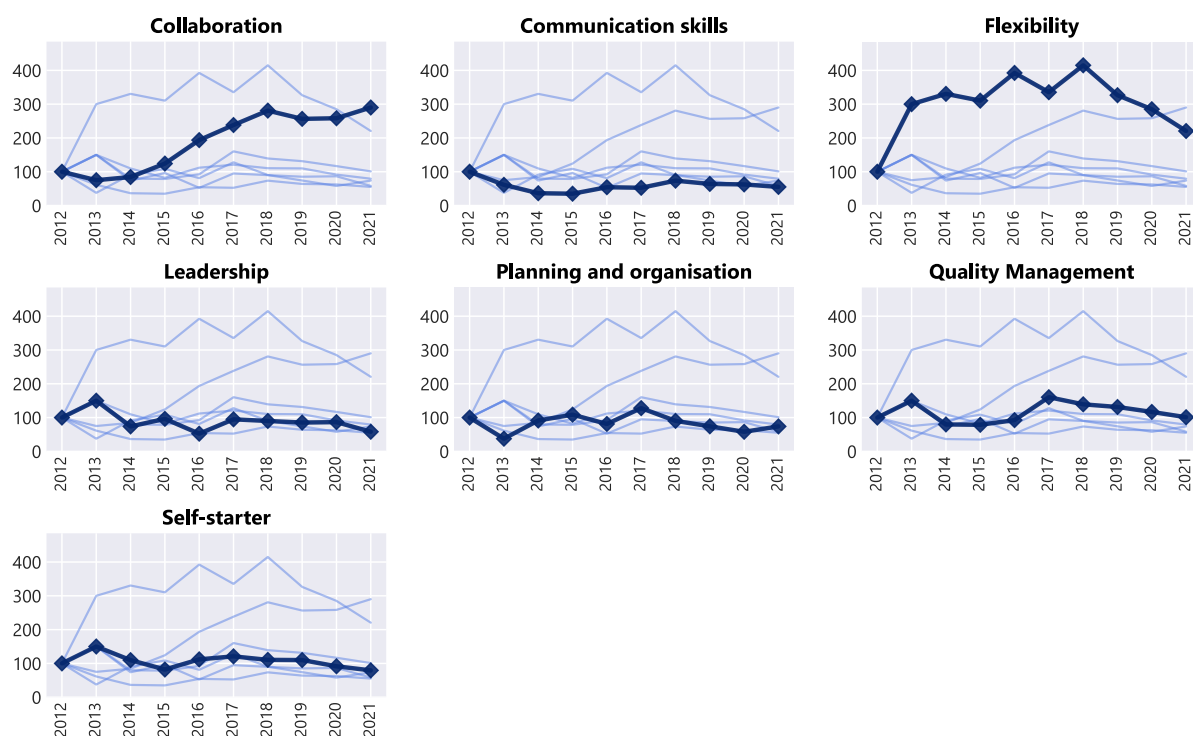
Categorie	Operator voedingsmiddelenindustrie	Totaal
Communication skills	68	84
Self-starter	45	62
Quality management	34	13
Collaboration	33	55
Flexibility	25	27
Planning and organisation	17	40
Active learning	14	12
Leadership	13	25
Problem solving	7	12
Result-orientation	6	7
Service-orientation	4	33
Creativity	4	15
Computational thinking	3	19
Critical thinking	1	5

In Figuur 1 Figuur 2 zien vooral een stijging in de vraag naar communicatievaardigheden. De vraag in flexibiliteit is tot 2018 flink gestegen, maar erg zijn tot die periode relatief weinig vacatures. Daarna daalt de vraag weer. Overige vaardigheden blijven redelijk stabiel.

Figuur 2 Ontwikkeling in vraag naar overige vaardigheden voor operator voedingsmiddelenindustrie tussen 2012 en 2021 (basisjaar 2012=100), per categorie

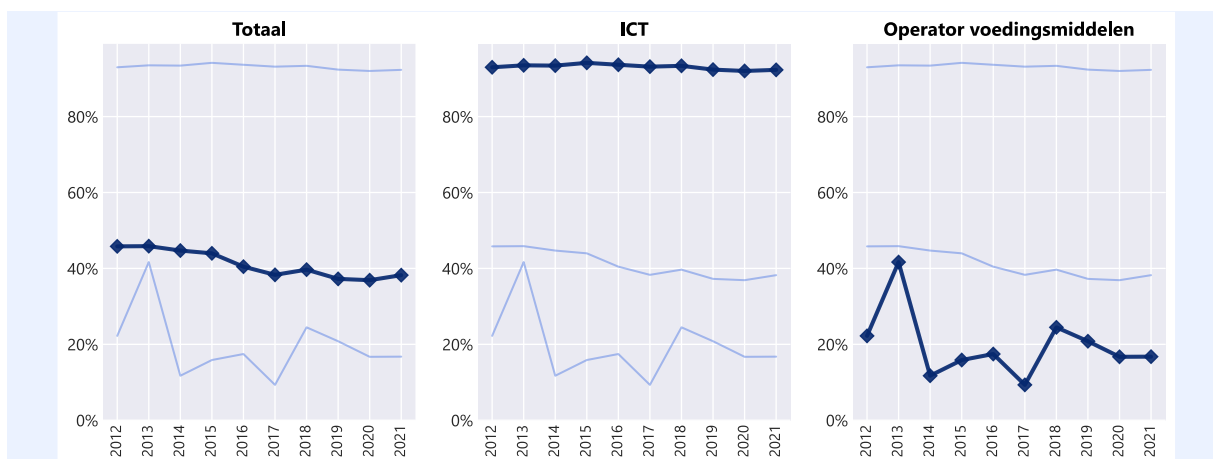

4 Digitale vaardigheden

We hebben gekeken welke digitale vaardigheden in alle vacatures en specifiek in de vacatures naar operator voedingsmiddelenindustrie worden gevraagd.

Figuur 1 geeft de fractie vacatures weer waarin 1 of meerdere digitale vaardigheden gevraagd worden, voor alle vacatures, ICT vacatures en voor operator voedingsmiddelenindustrie vacatures. Bij operator voedingsmiddelenindustrie ligt dit rond de 20%.

Figuur 3 Fractie vacatures met 1 of meer digitale vaardigheden, totaal, ICT en operator voedingsmiddelenindustrie

In Tabel 4 wordt het aantal keer dat een digitale vaardigheid wordt gevraagd getoond, per 100 vacatures in 2021, per categorie. Zie bijlage 5 voor voorbeelden van welke vaardigheden in welke categorie vallen. Voor de operator voedingsmiddelenindustrie worden niet veel digitale vaardigheden gevraagd, de grootste categorie was digitale transformatie, gemiddeld 1 keer per 10 vacatures.

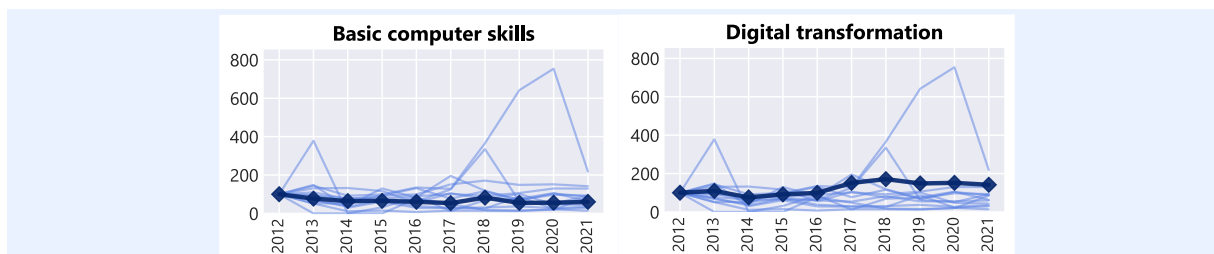
Tabel 4: Gemiddeld aantal keer gevraagde vaardigheden per 100 vacatures voor operator voedingsmiddelenindustrie per categorie digitale vaardigheden in 2021

Categorie	Operator voedingsmiddelenindustrie	ICT	Totaal
Digital transformation	10	96	16
Basic computer skills	4	131	37
Specialized software	4	24	6
Resource management software	2	36	10
Internet technology & networking	1	46	6
Database management, design & query	1	57	7
Big data & analytics	1	40	8
Web platform development software	1	89	10
IT governance & management	0	14	3
Programming skills	0	185	22
Project management software	0	20	3
Digital marketing	1	2	2
Computer-aided design	1	5	6

In Figuur 3 wordt de ontwikkeling in de vraag naar vaardigheden in digitale transformatie getoond. Er is een kleine daling in de vraag naar basiscomputervaardigheden en een marginale stijging in de vraag naar digitale transformatie van 2 naar 3 op de 100 vacatures. De vraag naar de onderliggende digitale transformatie vaardigheden bestaat uit de vraag naar automatisering, SCADA en PLC.

Figuur 2: Ontwikkeling in vraag naar digitale vaardigheden voor operator voedingsmiddelenindustrie tussen 2012 en 2021 (basisjaar 2012=100), per categorie

5 Transitie

In dit hoofdstuk brengen we mogelijke transitie naar operator voedingsmiddelenindustrie in kaart. Er zijn 176 beroepen die een haalbare overstap naar dit beroep hebben. Dit zijn de beroepen die een gelijkenisscore van 0,65 of meer hebben in vergelijking met operator voedingsmiddelenindustrie. Niet alle beroepen komen in aanmerking als startberoep. In de onderstaande paragrafen wordt besproken welke beroepen ook wenselijk als startberoep.

5.1 Startberoepen

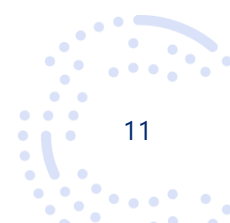
Van de 176 haalbare beroepen zijn er 113 beroepen ook wenselijk als startberoep. Een wenselijk startberoep betekent in dit geval een gelijk of lager gemiddeld bruto uurloon en geen (grote) tekorten verwacht in 2026.

Er zijn een aantal beroepsgroepen waar de haalbare en wenselijke startberoepen toe behoren, te vinden in Tabel 5. Van de meest haalbare startberoepen vallen veel beroepen in de beroepsgroepen productieleiders industrie en bouw, procesoperators en machinemonteurs. Deze zijn niet wenselijk als startberoep omdat er voor deze beroepen grote tekorten worden verwacht en omdat ze een hoger bruto uurloon hebben. De meest haalbare (met de hoogste gelijkenisscore) én wenselijke startberoepen vallen in de beroepsgroep metaalbewerkers en constructiewerkers.

Tabel 5 Aantal haalbare en wenselijke startberoepen per beroepsgroep naar operator voedingsmiddelenindustrie

Beroepsgroep	Aantal startberoepen	Maximale gelijkenisscore	Minimale gelijkenisscore
Metaalbewerkers en constructiewerkers	32	0,92	0,65
Productiemachinebedieners	20	0,91	0,65
Assemblagemedewerkers	5	0,79	0,66
Lassers en plaatwerkers	6	0,76	0,66
Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	12	0,73	0,66
Productcontroleurs	12	0,72	0,66
Metaalbewerkers en constructiewerkers	32	0,92	0,65
Productiemachinebedieners	20	0,91	0,65
Assemblagemedewerkers	5	0,79	0,66
Lassers en plaatwerkers	6	0,76	0,66
Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	12	0,73	0,66
Productcontroleurs	12	0,72	0,66
Metaalbewerkers en constructiewerkers	32	0,92	0,65
Productiemachinebedieners	20	0,91	0,65
Assemblagemedewerkers	5	0,79	0,66

Tabel 6 toont de top 15 haalbare en wenselijke startberoepen naar operator voedingsmiddelenindustrie buiten de eigen beroepsgroep.

Tabel 6 Top 15 haalbare en wenselijke startberoepen naar operator voedingsmiddelenindustrie

Startberoep	Beroepsgroep	Gelijkenisscore	Gem. bruto uurloon
Machinebediende	Metaalbewerkers en constructiewerkers	0.92	€ 18.0
Allround bediener/insteller metaal	Assemblagemedewerkers	0.79	€ 16.0
Gietmachinebediener/insteller kunststof	Metaalbewerkers en constructiewerkers	0.79	€ 18.0
CNC-operator-snijder	Lassers en plaatwerkers	0.76	€ 17.5
Drukker	Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	0.73	€ 18.2
Spuitgieter	Metaalbewerkers en constructiewerkers	0.73	€ 18.0
Quality control medewerker	Productcontroleurs	0.72	€ 19.3
Samensteller elektrotechnische componenten	Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	0.72	€ 18.2
CNC-programmeur-snijder	Lassers en plaatwerkers	0.72	€ 17.5
Kwaliteitscontroleur	Productcontroleurs	0.72	€ 19.3
Supervisor productie	Conciërges en teamleiders schoonmaak	0.72	€ 18.6
Medewerker reproductie	Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	0.71	€ 18.2
Verfmenger	Schilders en metaalspuiters	0.71	€ 18.6
CNC-operator	Metaalbewerkers en constructiewerkers	0.71	€ 18.0
Hulpvakarbeider grafische industrie	Medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	0.71	€ 18.2

5.2 Skills gap

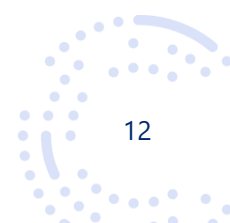
Het is ook mogelijk om van een transitie tussen beroepen de skills gap te bekijken. Als voorbeeld hiervan bekijken we de overgang van spuitgieter naar operator voedingsmiddelenindustrie. Het belang van een skill wordt uitgedrukt op een schaal van 0 tot 100. Ook een niveau van een skill wordt uitgedrukt op een schaal van 0 tot 100. We spreken van een skills gap als de skill belangrijk genoeg is in het doelberoep, een minimaal belang van 30 en als het gevraagde niveau van het startberoep minimaal 20 onder het gevraagde niveau van het doelberoep ligt.

In Tabel 7 wordt de skills gap in kennis getoond. Er wordt bij de operator voedingsmiddelenindustrie een hoger niveau aan kennis over voedselproductie gevraagd. Voor de andere 32 soorten kennis is er geen sprake van een skills gap.

Tabel 7 Skills gap in kennis van spuitgieter naar operator voedingsmiddelenindustrie

Categorie	Kennis	Belang doelberoep	Niveau startberoep	Niveau doelberoep	Gap
Fabricage en productie	Voedselproductie	70	0	48	48

In vaardigheden en capaciteiten zoals visuele en vaardigheden is er op geen skills gap van spuitgieter naar operator voedingsmiddelenindustrie.

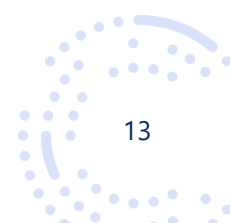

Op het gebied van werkactiviteiten is er 1 (van de 41) verschil in het gevraagde niveau bij de bewaking en controle van bronnen, zie Tabel 8.

Tabel 8 skills gap in activiteiten van spuitgieter naar operator voedingsmiddelenindustrie

Categorie	Activiteiten	Belang doelberoep	Niveau startberoep	Niveau doelberoep	Gap
Beheren	Bewaking en controle van bronnen	38	17	39	22

De grootste verschillen in context- en omgevingsfactoren zijn dat de operator voedingsmiddelenindustrie minder vaak wordt blootgesteld aan extreem heldere of onvoldoende verlichting, verontreinigende stoffen en gevaarlijke apparatuur dan de spuitgieter. Ook heeft de operator voedingsmiddelenindustrie andere lichaamshoudingen, namelijk minder vaak buigen, draaien en bukken en meer lopen.

A Categorieën vaardigheden

Tabel 9 Categorieën voor algemene vaardigheden

Categorie	Voorbeelden
Critical thinking	Kritisch denken, beredeneren, detailgericht
Creativity	Innovatief, creatief, origineel
Collaboration	Samenwerken, teamspeler
Communication	Communicatie, schrijven, spreken, presenteren
Computational thinking	Wiskunde, analytisch, statistiek
Flexibility	Flexibel, aanpassen
Leadership	Coördineren, delegeren, overtuigen, onderhandelen
Self-starter	Initiatief, proactief, zelfstandig
Result-orientation	Resultaatgericht, doelgericht
Problem solving	Oplossingsgericht
Active learning	Actief leren
Planning and organization	Planning, organisatie, agile
Service-orientation	Klantgericht
Quality Management	Kwaliteit, kwaliteitsborging

Tabel 10 Categorieën voor digitale vaardigheden

Categorie	Voorbeelden
Specialized software	File versioning software, industrial control software, medical software, map creation software and compliance software like: Blackboard, Git, SVN, arcgis, SCADA
Computer-aided design	Computer-aided design and manufacturing (CAD/CAM) software, computer based training software and pattern design software, like: Catia, CAD, E-plan, Cadence, Autocad, civil 3d
Resource management software	Inventory management software, customer relationship management (CRM) software, materials requirements planning logistics and supply chain software like: SAP, ERP, Primavera
Basic computer skills	Word processing, presentation and spreadsheet software, internet browser software, electronic mail software, operating system software and backup or archival software like: Microsoft Office, Windows operating system, Solaris, Unix, TextPad, Ubuntu
Database management, design and query	Query and processing language, database user interface and query software, object oriented data base management software, metadata management software and database reporting software like: SQL, MYSQL, datawarehouse, netezza, database management, RDBMS, NoSQL
Big data and analytics	Data analytics, natural language processing, parallel computing, machine learning, artificial intelligence, business intelligence and data analysis software like: Hadoop, Spark, Hive, Pig, Tableau, Rapidminer,

	Logistic regression, Support vector machine, K means, Text analytics
Programming skills	Object or component oriented development software, development environment, program testing software, compiling software like: C++, C#, Perl, Java, Lisp, prolog++, Julia, Python
Internet technology and networking	Network monitoring software, network security and virtual private network, application server software VPN, internet protocol IP multimedia subsystem software and equipment software like: LAN, WAN, DNS, webserver, traceroute, weblogic
Web platform development software	Bv: HTML, javascript, django, angularjs, php, css, drupal, joomla, Typescript, requirejs, dhtml, Ruby on Rails, ngrx
Project management software	Bv.: Devops, Content workflow software, Microsoft Project
IT governance and management	Bv.: Information management, IT governance, IT infrastructure, data governance, IT frameworks, Information systems coordination
Digital marketing	Bv.: Adsense tracker, Digital marketing
Digital transformation skills	3D printing, Artificial intelligence, Blockchain, Cloud computing, Cybersecurity, Docker, internet of things, Robotics

